

29. 7. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Internet a základní práva: Má poskytovatel internetového připojení povinnost blokovat nezákonné stahování obsahu?

Pokud se Soudní dvůr Evropské unie přikloní k aktuálnímu stanovisku Generálního advokáta, nebude v EU možné požadovat po poskytovateli internetové služby, aby filtrováním a následným blokováním elektronické komunikace zamezil porušování práv duševního vlastnictví, ke kterému dochází prostřednictvím využívání jeho služby. Tím ale zřejmě evropský a celosvětový tlak na poskytovatele připojení ve vztahu k ochraně práv duševního vlastnictví nepoleví.

Generální advokát Cruz Villalón ve stanovisku ve věci Scarlet Extended[1] navrhuje Soudnímu dvoru, aby v odpovědi na předběžnou otázku belgického soudu neumožnil stanovit poskytovateli internetového připojení obecnou odpovědnost za obsah elektronické komunikace probíhající v rámci jeho služby. Očekávaným rozhodnutím Soudního dvora, která se málokdy v zásadních otázkách liší od stanovisek generálních advokátů, vyvrcholí soudní anabáze, jež začala rozsudkem belgického soudu v roce 2004, a to v kontextu připravovaných (nejen) evropských opatření k posílení boje proti pirátství na internetu.

Sdílení obsahu prostřednictvím tzv. peer-to-peer softwaru je známým internetovým fenoménem, který se, aspoň v Evropě, již promítl i do podoby politického spektra, jež nedávno doplnily více či méně úspěšné „pirátské strany“. Organizace zastupující autory, jako právě ta žalující ve sporu před belgickým soudem – Sabam, mají naopak legitimní snahu vtáhnout do boje za dodržování práv těch, které zastupují, třetí osoby, které poskytují pro nezákonné sdílení obsahu technickou cestu – poskytovatele připojení. Belgická úprava duševního vlastnictví konkrétně umožňuje, aby soud v případě, kdy třetí strana využívá prostředníka k porušování práv, nařídil tomuto prostředníkovi přijmout opatření k zabránění takovému porušování. Belgický soud Sabamu vyhověl, a nařídil společnosti Scarlet, aby blokovala odesílání a přijímání souborů obsahujících chráněná hudební díla s využitím peer-to-peer programů, k němuž nedal souhlas ten, komu svědčí autorská práva k těmto dílům. Soudní dvůr byl dotázán, zda relevantní evropské směrnice[2] ve spojení s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, umožňují stanovení takové povinnosti soudem členského státu.

Odpovědí, kterou Soudnímu dvoru navrhuje generální advokát Cruz Villalón, by mělo být, že nikoli. Opatření spočívající v povinnosti obecné povahy, které má dlouhodobý či trvalý charakter, potenciálně s dopadem na všechny poskytovatele připojení, není možné stanovit prostřednictvím soudního rozhodnutí. Není možné, aby takové rozhodnutí bylo vydáno ve vztahu k neurčitému budoucímu porušování autorských práv, tedy aniž by bylo nejprve zkoumáno, zda a jak došlo k

porušení práv z duševního vlastnictví. Ani soud na základě zákonného zmocnění tedy nemůže nařídit, aby poskytovatel zavedl vůči všem svým zákazníkům obecně, preventivně, výlučně na své náklady a bez časového omezení systém filtrování všech příchozích i odchozích elektronických sdělení přenášených prostřednictvím jeho služeb, zejména s využitím programů peer to peer, za účelem identifikace pohybu elektronických souborů v jeho síti obsahujících hudební, kinematografické nebo audiovizuální dílo, k němuž navrhovatel údajně vlastní práva, a následně zablokovat jejich přenos buď při vyžádání, nebo při odeslání.

Generální advokát opírá svou argumentaci zejména o Listinu základních práv Evropské unie, konkrétně o právo na respektování soukromého a rodinného života (článek 7 Listiny), právo na ochranu osobních údajů (článek 8 Listiny), svobodu projevu a informací (článek 11 Listiny) a obdobná práva obsažená v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Je zřejmé, že povinnost poskytovatele připojení by v daném případě byla velmi rozsáhlá - absolutní odpovědnost za výsledek, přičemž by vlastně došlo k „privatizaci“ právo vynucujících mechanismů na někoho, kdo poskytuje právem aprobovanou službu, spolu s veškerými náklady - ekonomickými i právními s takovým vynucováním spojenými. Takové opatření by též bylo možné kritizovat z hlediska principu proporcionality, jelikož by nutilo zavést preventivní filtraci veškerého obsahu putujícího mezi osobou, které poskytovatel zajišťuje internetové připojení, a neurčeným počtem adresátů nebo odesílatelů, kdekoli se mohou nacházet. V neposlední řadě by pak bylo v rozporu s platným sekundárním právem, když například směrnice o elektronickém obchodu[3] uložení takové obecné povinnosti nepřipouští.

Podobnou situaci, jako nyní posuzuje Soudní dvůr, řešil nedávno australský federální soud ve věci Roadshow Films Pty Ltd v iiNet Limited (No. 3), kde se žalující strana domáhala na základě australského autorského zákona, aby poskytovatel připojení nejprve upozornil zákazníka na porušování autorských práv, následně suspendoval a případně dokonce jednostranně ukončil poskytování služby připojení. Při respektu ke specifické situaci a právní úpravě je ale vhodné zdůraznit, že australský soud neargumentoval ústavními principy, ale pouhou skutečností že zákon nestanoví obecnou povinnost chránit autorská práva jiného proti tomu, kdo je porušuje. Dále soud rozlišil, že k porušování autorského práva nedochází použitím internetu, ale aplikace, kterou k nezákonnému stahování porušitelé užívají.

Zůstává tedy otázkou, zda a jaká vypracuje Soudní dvůr vodítka ohledně podmínek, za jakých by bylo možné stanovit povinnost poskytovatele zasazovat se o „čistotu“ provozu na jeho optických kabelech. Trend v EU i v jednotlivých členských státech je ale zřejmý, a to naopak k posilování odpovědnosti poskytovatelů. Několik dní před zveřejněním komentovaného stanoviska vydala například nizozemská vláda prohlášení o záměru modernizace režimu ochrany práv k duševnímu vlastnictví, která má, mimo jiné, zakázat stahování z nezákonných zdrojů a zdůrazňuje právě roli poskytovatelů internetu. Francie v roce 2009 zavedla systém třikrát a dost umožňující vládní agentuře - po shledání neústavnosti Ústavní radou až po soudním rozhodnutí - nařídit, aby poskytovatel odpojil porušovatele od internetu. Ve Spojeném království od loňska platí *Digital Economy Act*, který umožní držitelům práv donutit poskytovatele připojení blokovat uživatele porušující autorská práva. Podobným směrem se ubírá i nová legislativa ve Španělsku a mediálně výrazný byl i případ irského poskytovatele Eircom, který v rámci mimosoudního vyrovnání s několika významnými společnostmi jako první v Evropě přistoupil k filtrování internetového provozu s cílem zabránit ilegálnímu sdílení obsahu.

Podobně jako připravovaná multilaterální mezinárodní smlouva proti padělání[4] i květnová Strategie práv duševního vlastnictví[5] Evropské komise měla počítat s bojem proti porušování práv v místě jejich páchaní, a tedy s posilováním spolupráce s prostředníky, jakými jsou poskytovatelé internetových služeb. Uvidíme tedy, jak ona „spolupráce“ bude i ve světle výsledku komentovaného

případu před Soudním dvorem vypadat. V České republice se otázka role poskytovatelů připojení při ochraně práv duševního vlastnictví před soud ani na program jednání parlamentních komor dosud nedostala. O to více bude třeba sledovat evropskou úpravu, jak vzejde z očekávaného rozhodnutí Soudního dvora a připravované legislativy.

Mgr. Jaroslav Šuchman, LL.M.
Seniorní právník

[Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Týn 1049/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 895 950

Fax: +420 224 895 980

e-mail: office@havelholasek.cz

[1] C-70/10 Scarlet Extended SA („Scarlet“) proti Société belge des auteurs compositeurs et éditeurs („Sabam“)

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu); Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích)

[3] Článek 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu ("směrnice o elektronickém obchodu")

[4] Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)

[5]

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)